

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

Č.j.: OV—039/A—89

6. IX. 1989

→TAJNÉ!

Výtisk č. 13

Počet listů: 7

Počet příloh: 9/13

DENNÍ SITUAČNÍ ZPRÁVA č. 125

Upozornění: materiál je určen výhradně k informaci adresáta.

Nesmí být rozmnožován a po využití podléhá do 10 dnů vrácení federálnímu ministerstvu vnitra (odboru analytiky a informací Vnitřní a organizační správy FMV).

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle usnesení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

1. Bezpečnostní situace v ČSSR

V průběhu 5. září 1989 nebyl na našem území závažnějším způsobem narušen klid a veřejný pořádek.

Vnitřní protivník pokračuje v rozšiřování výzvy "Několik vět" mezi čs. občany a získávání podpisů na její podporu (Praha a Severočeský kraj). V Bratislavě byl založen "Výbor za propuštění M. KUSEHO a J. ČARNOGURSKÉHO". V Severočeském kraji byl zjištěn pokus získat člena KSČ ke vstupu do nově reformované "reformní" komunistické strany.

V Západočeském a Východoslovenském kraji byly zjištěny dva anonymní dopisy. Na území ČSSR nebyl za uplynulý den registrován žádný výhružný anonymní telefonát ani závadové nápisy.

Nedošlo k závažnější mimořádné události v národním hospodářství, dopravě a spojích.

2. Nepřátelská činnost

b) Rozšiřování výzvy "Několik vět" bylo zaznamenáno v Severočeském kraji. V restauraci Luna v Mostě získával podpisy od čs. občanů Milan FRANZ (1965), zámečník dolu V.I. Lenina v Mostě. Podařilo se mu získat jeden podpis. Bylo mu sděleno podezření z přečinu dle § 6/c, zák. č. 150/1969 Sb. Dne 5. září 1989 byl nalezen ve vestibulu hal v nádraží Praha-Střed svazek 25 listů s textem "Několik vět".

V Bratislavě byl založen "Výbor za propuštění M. KUSEHO a J. ČARNOGURSKÉHO". V současné době má 8 - 10 členů a snaží se dále rozšiřovat svoji základnu. Přední exponent vnitřního protivníka v Bratislavě, Milan ŠIMEČKA (1930) chce získat pro činnost v tomto "výboru" spisovatele M. ZIKMUNDA (1919) a J. HANZELKU (1920).

V Budyni (okres Litoměřice) neznámý muž nabízel řediteli základní školy vstup do nově zakládané politické strany. K jejímu charakteru uvedl, že jde o reformní komunistickou stranu, jejíž členskou základnu by měly tvořit osoby vyloučené z KSČ za činnost v letech 1968/69, ale i současní členové KSČ. V jejím čele má být O. ČERNÍK. Ředitel školy nabídku nepřijal.

Členové a přívrženci Demokratické iniciativy v Plzni připravovali společné setkání v soukromém bytě. V rámci opatření k zamězení schůzky bylo kontrolováno celkem 22 osob. Zajištěn byl JUDr. ing. J. MATZNER (1944), kterému byly odebrány 1 výtisk "prohlášení" ze dne 17. srpna 1989, 3 přihlášky ke vstupu do Demokratické iniciativy a 16 zpravodajů DI.

Dodatečně bylo zjištěno, že dne 23. srpna 1989 obdržela Pavla POVAŽANCOVÁ, členka ZO KSČ OÚNZ Stříbro (okres Tachov) anonymní dopis. Autor ji hrubým způsobem napadá za účast na besedě se členy KSČ z Tachovska, jejíž obsah byl zveřejněn v Rudém právu dne 4. srpna 1989. V další části uráží členy KSČ a zpochybňuje jejich činnost. Po pisateli se pátrá.

Krajskému výboru KSS v Košicích byl doručen anonymní dopis obsahující "výzvu přípravného výboru za nezávislost a neutralitu státu, za socialismus, za očistu členské základny Východoslovenského kraje". Pisatel v něm kritizuje chování turistů z MLR, PLR a SSSR, kteří navštěvují ČSSR výlučně za účelem nákupu zboží. Vyzývá vládu ČSSR k přijetí účinných opatření, která by zabránila vývozu nedostatkového zboží do ciziny. V případě, že nebudou přijata příslušná opatření do 30. října 1989, vyhrožuje atentáty na turisty z uvedených socialistických států.

Pro přečin podle § 6/a, zák. č. 150/1969 Sb. bylo sděleno podezření Z. TIHAMEROVI (1953), elektrikáři vodáren a kanalizací Bratislava. V prostředcích městské hromadné dopravy v Bratislavě sbíral mezi cestujícími podpisy k petici za zastavení trestného stíhání proti ČARNOGURSKÉMU, KUSEMU, PONICKÉ, MANAKOVI a SELECKÉMU. Petici podepsalo celkem 27 osob mezi nimi i A. DUBČEK, M. KŇAŽKO, M. HUBA, a další pracovníci kultury a osoby vyloučené z KSČ.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. národním hospodářství

JZD Rudý říjen Gottwaldov prodává do NSR skleněné tabule, které nakupuje v podniku Skletas Teplice v Čechách. Odtud je převáží kamiony ČSAD do skladu v Gottwaldově - Jaroslavicích, kde jsou nakládány a exportovány do NSR pro západoněmeckou firmu Gralex GmbH München. Tato firma je prodává v NSR a dodává také do Jugoslávie. Neefektivní přepravou a prodejem výrobků, které JZD Rudý říjen nevyrábí ani na nich neprovádí žádné úpravy, dochází k poškozování čs. ekonomiky.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SPOLEČENSTVÍ
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 až 5 zákona č. 422/2005 Sb.

4. Nejzávažnější mimořádné události a kriminální trestná činnost

a/ Mimořádné události v národním hospodářství a živelní pohromy

Dne 5. září 1989 ve 14.00 hodin došlo ve Žluticích /okr. Karlovy Vary/ k požáru velkokapacitního seníku Agrokombinátu Karlovy Vary, ve kterém bylo uskladněno 755 tun sena. Ke zranění osob nedošlo. Zničením seníku, portálového jeřábu a sena vznikla škoda 4 023 000 Kčs. Pravděpodobnou příčinou požáru byla závada na elektroinstalaci přívodu portálového jeřábu. Přesná příčina bude zjištěna za účasti znalců z oboru elektro.

Vyšetřuje OS SNB Karlovy Vary.

Dne 5. září 1989 v 07.30 hodin došlo v Kojátkách /okr. Vyškov/ k požáru ocelokolny s uskladněným senem. Příčinou požáru bylo samo-vznícení sena. JZD Sokolovo-Bohdanice vznikla škoda 300 000 Kčs. Ve věci bylo zahájeno stíhání pro trestný čin obecné ohrožení. Bylo zjištěno, že [REDACTED] /nar. 1940, bytem Kojátky, skladník JZD, člen KSČ/ neprováděl v předepsaných lhůtách měření teploty uskladněného sena. Míra zavinění je předmětem šetření.

Vyšetřuje OS SNB Vyškov.

Navazuje na DSZ ze dne 31. května 1989 : k poškození dvou kotlů v n.p. Prefa Košice, závod Orlov /okr. Stará Lubovňa/ s původně hlášenou škodou asi 180 000 Kčs. Topič [REDACTED] /nar. 1949/ je stíhán pro trestné činy porušování povinnosti v provozu socialistické organizace a opilství. Škoda byla upřesněna na 50 824 Kčs.

Vyšetřuje OS SNB Stará Lubovňa.

V přesně nezjištěnou dobu koncem srpna 1989 byla u kočky, zastřelené v katastru obcí Pečice a Cetyně /okr. Příbram/, zjištěna nákaza vztekliny. Pro podezření z nákazy bylo z uvedené oblasti

hospitalizováno celkem 39 osob, dosud s negativním nálezem.

20 z nich již bylo z nemocnice propuštěno.

Vyšetřuje OS SNB Příbram.

c/ Majetková trestná činnost

Dne 5. září 1989 byli v Ústí nad Labem vzati do vazby a pro trestné činy podplácení jsou stíháni [REDACTED] /nar. 1938, vedoucí oddělení dopravy Pozemní stavby Ústí nad Labem, člen KSČ, velitel závodní jednotky Lidových milicí, 1x soudně trestán/ a [REDACTED] /nar. 1944, sekretář TJ Spartak Pozemní stavby Ústí nad Labem, oba bytem tamtéž/. Současně byl vzat do vazby a pro trestný čin přijímaní úplatků je stíhán [REDACTED] /nar. 1952, bytem Ostrava-Hrabůvka, zámečník, člen KSČ/, [REDACTED], jako předseda oddílu kopané TJ Spartak Pozemní stavby Ústí nad Labem, společně se sekretářem oddílu [REDACTED] od srpna 1987 do 30. června 1989 ovlivňovali ve prospěch TJ výsledky jednotlivých fotbalových utkání 1. České národní fotbalové ligy tím, že podpláceli rozhodčí, hráče jiných oddílů a další osoby. [REDACTED], jako kapitán mužstva TJ Válcovny plechu Frýdek-Místek dne 24. června 1989 před zápasem obou mužstev převzal od [REDACTED] pod záminkou ovlivnění výsledku zápasu 20 000 Kčs. Rozsah trestné činnosti obviněných se zjišťuje.

Vyšetřuje KS SNB Ústí nad Labem.

Dne 5. září 1989 bylo na území ČSSR hlášeno 75 případů krádeží vloupáním, z toho :

do obchodů a restaurací	bytů	rekreačních objektů	motorových vozidel	ostatní	škoda celkem
CSR	12	14	4	16	17 426 800
SSR	1	2	-	4	5 47 800
ČSSR	13	16	4	20	22 474 600

d/ Dopravní nehody leteckých, kolejových a silničních prostředků

Dne 5. září 1989 v 08.20 hodin u Ústí nad Orlicí se řidič autobusu ČSAD Vysoké Mýto /okr. Ústí nad Orlicí/ [REDACTED] /nar. 1955, bytem Černovír, okr. Ústí nad Orlicí/ plně nevěnoval řízení, vjel do levé poloviny vozovky a narazil do protijedoucího osobního auta, které řídil [REDACTED] /nar. 1944, bytem Itálie/. Při nehodě utrpěl řidič osobního auta těžké zranění a na vozidlech vznikla škoda asi 85 000 Kčs. Proti [REDACTED] bylo zahájeno stíhání pro trestný čin ublížení na zdraví.

Vyšetřuje OS SNB Ústí nad Orlicí.

Dopravní nehody dne 5. září 1989 :

	počet nehod	usmrceno osob	těžce zraněno osob	hmotná škoda v Kčs
ČSR	215	4	10	1 230 800
SSR	82	-	3	336 000
ČSSR	297	4	13	1 566 800

e/ Ostatní mimořádné události a závažná trestná činnost

Dne 5. září 1989 zadrželi příslušníci PS pro přípravu a pokus o ilegální přechod státní hranice z ČSSR do NSR a Rakouska 2 občany ČSSR, 11 NDR a 1 PLR.

Hranici se socialistickým státem narušili 3 občané ČSSR a 39 NDR.

Z emigrace v Jugoslávii se vrátila 1 občanka ČSSR.

5. Názory a nálady obyvatelstva

Na členské schůzi KSČ pracovníků Domu ROH v Bratislavě konané dne 29.8.1989 někteří diskutující podpořili pamflet "Několik vět", přičemž ostře napadali současný politický vývoj v ČSSR. Jaroslav MAJER, vedoucí hudebního vysílání a Peter ŠTEFKO, vedoucí referent technického oddělení a zároveň předseda ZV ROH tvrdili, že pamflet je opodstatněný, že jeho body je nutné respektovat a dostat je co nejdříve do praxe. Milan GRANEC, odborný pracovník technického oddělení, se vyjádřil, že je "nešťastný z členství v KSČ", neboť v opačném případě by výzvu "Několik vět" bez zaváhání podepsal. Jeho slova podpořili i další pracovníci Domu ROH Olga DRAHOŠOVÁ, Peter DUBEC a Anton OŽVALD.

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení č. 42/2005 Sb.

V noci na 5. září 1989 v objektu VÚ vojsk MV 9496 Vyšní Lhoty /okr. Frýdek-Místek/ se dosud nezjištěný pachatel vytlačením větracího okénka vloupal do střeženého skladu KS SNB Ostrava. Ze skladu odcizil 11 spacích pytlů v ceně asi 3 000 Kčs. Ve věci bylo zahájeno stíhání pro trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví. Po pachateli a odcizených věcech se pátrá.

Vyšetřuje OS SNB Frýdek-Místek.

Rozdělovník

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Hegenbart

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SPOLEČENSTVÍ
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 422/2005 Sb.

Dne 5. září 1989 v 07.15 hodin v katastru obce Stav /okr. Jičín/ řidič nákladního auta Sovětské armády vojín Ulambek Kojčanjevič KUDERNAJEV /nar. 1970, vÚ 61064 Trutnov/ při jízdě ze svahu narazil ze zadu do nákladního auta n.p. Texlen Trutnov. Při nehodě byli řidič vojenského auta a jeho spolujezdec usmrceni. Na vozidlech vznikla škoda asi 25 000 Kčs. Ve věci bylo zahájeno stíhání pro trestný čin ublížení na zdraví.

Vyšetřuje OS SNB Jičín.

Rozdělovník

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Hegenbart

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. o DSZ

Situace v PLR před vytvořením nové vlády

Poznatky o složení budoucí vlády v PLR jsou rozporné. Na zasedání celostátní výkonné komise Solidarity /18.-20.8.1989/ v Gdaňsku bylo dohodnuto, že ministerstvo národní obrany, ministerstvo vnitra a ministerstvo zahraničních věcí bude dáné představitelům PSDS, Lidová a Demokratická strana dostanou 4 ministerská křesla. Z řad Solidarity byli na funkce ministrů navrženi: Z. BUJAK, Z. ROMASZEWSKI, J. AMBROZIAK /25.8. byl již jmenován viceministrem v úřadě rady ministrů/, H. WUJEC, J. KURON, M. BONI a Z. KURATOWSKA.

Na setkání s poslaneckými kluby lidovců a demokratů MAZOWIECKI informoval přítomné, že PSDS dostane 3 - 4 ministerská křesla, takže Sjednocená lidová strana /SLS/ a Demokratická strana /DS/ musí svou "chuť" omezit. Sdělení vyvolalo nespokojenost poslanců, neboť lidovci žádají 5 - 6 ministerských míst a demokraté 3 - 4. Všechny strany chtějí funkce vicepremiérů.

Bouřlivá diskuse byla v občanském poslaneckém klubu opozice /OKP/. Většina zastává odlišný názor na ekonomickou přestavbu, než jakou přednesl MAZOWIECKI, který je pro postupnou přeměnu hospodářství předáváním podniků pracovním kolektivům s ponecháním některých centrálních prvků řízení v rukou státu. Poslanci jsou pro okamžitou privatizaci ekonomiky, připuštění vzniku nezaměstnanosti, rázné snížení všech sociálních programů a jejich omezení jen na zdravotnictví a důchodové zabezpečení. Velmi kriticky se postavili k zastoupení ve vládě dalších stran a důrazně žádali MAZOWIECKÉHO, aby ve vládě omezil počet ministrů z řad PSDS, SLS a DS.

Ve vystoupeních se předáci Solidarity netají tím, že jejich cílem je:

- převzetí výkonné moci nejen v centru, ale i v teritoriích. Proto bude vytvořena funkce ministra /obsazena Solidaritou/ pro teritoriální samosprávné orgány, který bude připravovat

- na rok 1990 jejich nové volby;
- uskutečnění nových voleb do parlamentu;
 - obsazení funkce prezidenta, což jejich činnost završí.

Po vytvoření nové vlády má část funkcionářů Solidarity zahájit totální kritiku předcházejících vlád, stranického aparátu, resortu MNO a MV. Po přijetí zákona o politických stranách hodlá vedení opozice vytvořit sociálně demokratickou stranu, do níž by přešla značná část členů PSDS.

Nepříznivě se vyvíjí situace v poslaneckém klubu PSDS. Projevuje se nekázeň, rozpory a různé iniciativy oslabující stranu. Například 28 stranických poslanců podepsalo prohlášení, že vystupuje z PSDS a vytvoří sociálně demokratickou stranu. Zatím se podařilo záměr odložit. Dále skupina 20 stranických poslanců vystoupila v Sejmu s návrhem škrtnout v Ústavě pasáž o vedoucí úloze PSDS. Na zasedání poslaneckého klubu PSDS někteří poslanci měli v klopách odznak PSDS a Solidarity.

Velmi kriticky je členy strany hodnoceno jmenování J. CZYRKA státním tajemníkem v úřadě prezidenta s tím, že Jaruzelski dělá pořád stejné chyby a obklopuje se kádry, kteří se v dosavadních funkcích neosvědčili.

Na funkci ministra vnitra je nadále kandidátem gen. POZOGA, i když jsou obavy, zda bude schválen Sejmem.

/Představitel MV v PLR/

Rozdělovník
členové a kandidáti ÚV KSČ
s. Hegenbart

vedení FMV
I., II., III. správa SNB
IKS SNB

Návštěva poradce Bílého domu v PLR

Bývalý ředitel polské sekce Rádia Svobodná Evropa, v současnosti poradce Bílého domu, Jan NOVAK - JEZIORANSKI přiletěl 29.8.1989 do Varšavy, kde mu představitelé Solidarity připravili vřelé uvítání, které vysílala polská televize.

NOVAK se dne 22.8.1989 setkal s představiteli státního departmentu a národní bezpečnostní rady USA, jehož cílem bylo předání pokynů před jeho cestou do PLR.

V průběhu setkání projevili představitelé státního departmentu mj. obavy o schopnost Solidarity zvládnout hospodářskou situaci a o eventuální důsledky účasti PSDS v nové vládě pro soulad vnitřní a zahraniční politiky této vlády. Předpokládají rovněž ostrý politický boj uvnitř tvořené vlády. Zdůraznili nutnost kontaktu Mazowieckého s představiteli SSSR v Polsku. Projevili rovněž znepokojení nad možností vlivu SSSR na běh událostí v PLR a negativní propagandistické důsledky v USA, jaké mohou přinést polské vládě.

NOVAK dostal úkol, aby představitelům polské opozice vyřídil, že:

- očekávání pomoci v částce 10 miliard dolarů je nereálné;
- eventuální zvýšení finanční pomoci Polsku může být posouzeno teprve po realizaci slibu a její rozsah bude závislý od vývoje politické situace a zlepšení hospodářských ukazatelů;
- největší potenciál hospodářských vztahů Polska s USA je ve formulovaných návrzích společných, vzájemně výnosných záměrů.

Poté NOVAK v rozhovoru s redaktorem Hlasu Ameriky uvedl, že třemi činitely, které posílí vytváření nové vlády jsou:

- nedovolit PSDS řídit ministerstvo zahraničních věcí,
- vytvoření skupiny ekonomických odborníků ve vládě /podle něj by tam měl být i BAKA, člen politbyra ÚV PSDS/,

- kontrola vlády nad masmedii.

V průběhu pobytu v PLR, kam se vrací po 45 letech, má NOVAK vystoupit na zasedání občanského poslaneckého klubu, navštívit loděnici v Gdaňsku, uskutečnit setkání s Klubem katolické inteligence ve Varšavě a s harcery i členy bývalé "podzemní armády" zúčastnit se procesí do Čenstochové.

/Představitel MV v PLR/

Rozdělovník

členové a kandidáti ÚV KSČ
s. Hegenbart

vedení FMV

I. ~~II.~~ ~~XII.~~ spol. SNB
KS SNB

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 10, odst. 3 zák. č. 114/2000 Sb.

Aktivita nelegální části řeckokatolické církve

Katolický laik Tomáš HALÍK, jeden z hlavních exponentů nelegální části řeckokatolické církve, uplatňujících svůj vliv na kardinála TOMÁŠKA, disponuje seznamem 21 osob, zařazených do tzv. Kruhu ochotných poskytnout křesťanskou pomoc. V seznamu jsou uvedena jména, odborná specializace a bydliště osob, které by měly poskytovat služby ("křesťanskou pomoc") v oboru všeobecného lékařství, psychiatrie, neurologie, endokrinologie, pediatrie apod., dále pak "zprostředkovat právní a ekonomické porady, porady při problémech při studiu" atd. Patrně z čistě formálních, resp. kamuflážních důvodů se vedle těchto v převážné míře nabízených služeb nachází ojediněle i nabídka "pastoračního rozhovoru". Všechny osoby (kromě psychiatra Jiřího ŠOBA z Brna) mají trvalé bydliště v Praze. Mimo jiné se mezi nimi nachází i MUDr. Marie SPÁČILOVÁ, která má poskytovat "jakoukoliv pomoc v rámci možností", je zaměstnána na Klinice nemocí z povolání v Praze 2, Vyšehradská 49 a byla rovněž uvedena v seznamu osob, které měly záměr založit družstvo katolických věřících "CONCORDIA".

(Správa SNB Praha)

vedení FMV
I., II. správa SNB
S SNB Praha

Rozdělovník
s. Jakeš
s. Fojtík
s. Hegenbart

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008
X/2005 Sb.

Vývoz závadové literatury z ČSSR

Dne 2.9.1989 bylo na oddělení pohraniční kontroly Cheb zjištěno, že Milan ALBICH, nar. 9.6.1925 a jeho manželka Marie ALBICHOVÁ, nar. 27.1.1929 (oba důchodci, bytem Praha 3), cestující do NSR a Francie, vyváží dva kusy obálek bez adresy. Kontrolou obsahu bylo zjištěno, že v jedné je samizdat pod názvem "Potíže s hlinou psychologie", autor Rudolf STARÝ a ve druhé dopisnice s adresou Alexander TOMSKY, 18 Church Hill, Purley Surrey CR 23, England. V dopisnici byla dva shodné články s názvem "Proměna střední Evropy?", autor Aleš LEDERER. Oba materiály jsou závadového charakteru. Uvedený samizdat obsahuje esejistickou studii o analytické psychologii C.G.Junga a články úvahy autora nad myšlenkou a existencí tzv. Evropského domu, nad postavením dnešního středo-evropana apod. U článků byl přiložen dopis psaný LEDEREREM, v němž hovoří o problémech s vydáváním svého časopisu a obstaráváním rozmnожovací techniky. Žádá adresáta o zaslání rozmnožovacího stroje do MLR, odkud má "přislíbenou" jeho přepravu do ČSSR. V dopise píše o své činnosti v souvislosti s rozmnожováním a rozšírováním příspěvku "PAVLA". Děkuje za poskytnutou pomoc a vyjadřuje odhodlání "navázat spolupráci se střední Evropou, Alternativou a Lidovými novinami". ALBICH uvedl, že obálky obdržel od svého zetě Aleše LEDERERA, který jej údajně ubezpečil, že se jedná o nezávadné přísemnosti s tím, aby je po příjezdu do Francie ihned předal recepčnímu hotelu KUNTZ v Paříži.

Oba čs. státní občané byli po odebrání cestovních dokladů i uvedených závadových materiálů vráceni zpět do místa svého bydliště.

(HS PS OSN)

Rozdělovník
s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Hegenbart

vedení FMV
I, II správa SNB
25 HS PS OSN

K záměrům rakouské strany pro zasedání Československo-rakouské komise k šetření událostí na společných hranicích 12.-15.9.1989 v Praze.

Rakouská strana je názoru, že situace na společných státních hranicích je vyrovnaná a klidná. Neshledala, až na případ ze 23. října 1988 /použití střelných zbraní čs. pohraničníky v úseku Vysoká-Marchegg/, žádné náznaky vážného ohrožení společných hranic. To-to stanovisko má být výchozí tezí pro nadcházející 21. řádné zasedání uvedené čs.-rakouské komise.

Ze zmíněného případu ze dne 23. října 1988 nehodlá rakouská strana vyvozovat žádné důsledky. Záležitost povážuje za uzavřenou v rámci 9. mimořádného zasedání společné komise, jež se konalo dne 27. října 1988. Nadále však bude požadovat, aby v dalším období nebyly na společných hranicích používány střelné zbraně.

Rakouská strana kladně hodnotí přístup ČSSR k případům narušení čs. vzdušného prostoru rakouskými sportovními letadly, například letadlem typu PIPER dne 4. května 1989. Má v úmyslu přednést čs. delegaci zprávu o výsledcích rakouského šetření této události a o provedeném postihu viníka. Očekává, že čs. strana vznese požadavek, aby byla v Rakousku přijata náležitá opatření, jež by zamezila narušování čs. vzdušného prostoru rakouskými letadly. Dosavadní čs. přístup k neúmyslným narušitelům čs.-rakouských hranic hodnotí pozitivně. Ze získaných poznatků nevyplývá, že by požadovala od ČSSR nějaké odškodnění v souvislosti s projednávanými případy.

Zasedání společné komise se z rakouské strany má účastnit mimo jiné nový místopředseda rakouské části komise dr. BAUMGARTNER a předseda rakouské části komise KANERA, v jehož osobě spadá generální ředitel veřejné bezpečnosti stejnojmenné sekce spolkového ministerstva vnitra Robert DANZINGER záruku dalšího pozitivního vývoje situace na společných čs.-rakouských hranicích.

/I.správa SNB/

Rozdělovník:
s.Hegenbart
s.Štefanák

vedení FMV
I. II. správa SIVB
Hranicní zmožněnec FMV (s. Novák)

Msgr. ŠKARVADA Jaroslav

Msgr. ŠKARVADA Jaroslav se narodil 14. září 1924 v Praze. V roce 1946 odjel s první skupinou čs. bohoslovů studovat teologii do Říma, v roce 1949 zde byl vysvěcen na kněze. V roce 1950 získal titul doktora teologie na Lateránské univerzitě. Po krátkém působení jako duchovní se stal v roce 1955 profesorem v papežském semináři, kde pracoval až do roku 1965, kdy se stal osobním tajemníkem kardinála BERANA.

Funkci BERANova tajemníka zastával až do jeho smrti v roce 1969. Již v této době byl pověřen koordinací duchovní správy věřících českého původu v zahraničí a byl jmenován do funkce člena Vysoké rady pro emigraci při Kongregaci pro biskupy.

V létě 1969 byl jako jeden ze zakladatelů zvolen předsedou českého náboženského střediska VELEHRAD v Římě, které soustřeďuje českou kněžskou emigraci, ale i katolicky orientované laiky. Středisko se postupně stalo významným centrem nepřátelského protičeskoslovenského působení. Jeho úkolem je vedle oficiálně stanoveného programu péče o české věřící v zahraničí působit aktivně jako organizátor a iniciátor podpory katolické církve v ČSSR, především v Čechách a na Moravě, a to jak propagandistické, orientované na Západ a na čs. emigraci, tak materiální. Ta se projevuje v zasílání finanční pomoci některým duchovním a laikům v ČSSR a zejména ve vydávání a distribuci politicko-náboženské literatury do ČSSR. Středisko a sám ŠKARVADA jsou pak vatikánskými místy využívány i k expertízní činnosti a k získávání informací o postavení církve v ČSSR, jež slouží jako podklady vatikánské diplomacie při jednáních s ČSSR. VELEHRAD je z tohoto důvodu využíván i jako vytěžovací středisko čs. občanů přijíždějících do Říma.

Dne 6. ledna 1983 byl ŠKARVADA vysvěcen titulárním biskupem s přidělením sídla v zaniklé litomyšlské diecézi. ŠKARVADA a některí

ARCHIV
Zrušen super užívání svatky unijní 2008 podle usanovního dekretu č. 42/2005 Sb.

představitelé české kněžské emigrace od počátku s touto titulární funkci spojují údajné historické právo na nástupnictví na místo pražského arcibiskupa. Náděje stát se nástupcem kardinála TOMÁŠKA, živená i vatikánskými plány na začlenění některých představitelů čs. kněžské emigrace do hierarchické struktury církve v ČSSR, vedla ŠKARVADU k jisté zdrženlivosti při jeho veřejných vystoupeních. Symptomaticky pak na druhé straně interně vystupoval s kritikou TOMÁŠKA za jeho "měkký" postoj vůči čs. státu.

Určitou změnu v chování ŠKARVADY v tomto směru bylo možno pozorovat koncem roku 1987, kdy mu tajemník bývalé Rady pro veřejné záležitosti církve SILVESTRINI po svém návratu z ČSSR z pohřbu biskupa GÁBRIŠE dal najevo, že Vatikán s ním jako s nástupcem TOMÁŠKA nepočítá. 7.12.1987 ŠKARVADA vystoupil v Mnichově s úvodním slovem na tiskové konferenci k druhému vydání knihy sudetoněmeckého kněze RABASE "Křesťané před soudem v Československu". 10.12.1987 při příležitosti Dne lidských práv předal Zemskému katolickému výboru v Mnichově "dokumentaci" k pronásledování církve v ČSSR. Uvedenou "dokumentaci", obsahující mimo jiné kopie pokynů čs. státní církevní správy, prohlášení čs. věřících apod., soustředil za české diecéze opat OPASEK a za slovenské páter ČÍK, oba významní představitelé nejreakčnějších částí čs. kněžské emigrace. ŠKARVADA při této příležitosti žádal Německou biskupskou konferenci o vyvinutí tlaků na čs. vedení a finanční podporu struktur katolické církve v ČSSR. Obdobnou "dokumentaci" ŠKARVADA shromáždil ovšem již v roce 1977. Značnou horlivost při prezentaci negativních hodnocení čs. církevní situace prokazoval permanentně i při výkonu výše uvedené funkce v kurii. Linií CASAROLIho postupu vůči ČSSR přitom označoval za "příliš diplomatickou".

Na počátku osmdesátých let se z pověření papeže Jana Pavla II. zabýval otázkou vztahů českých kněží k organizaci Pacem in terris; nelze vyloučit, že se v roce 1982 přímo podílel na využití dokumentu Quidam Episcopi proti této organizaci a následně na přetrvávající negativní postoj Vatikánu k jmenování biskupů z řad jejích členů.

Rovněž na počátku osmdesátých let měl podíl na zpolitizování časopisu STUDIE, jenž vydává organizace českých katolických intelektuálů

v zahraničí Křesťanská akademie, úzce propojená na VELEHRADE. Časopis se tak stal i určitou programovou platformou různých proudu čs. emigrace, včetně tzv. komunistické. Od spolupráce s "komunisty" však ŠKARVADA později ustoupil.

Vedle styků s představiteli kněžské emigrace udržuje ŠKARVADA kontakty mj. s Pavlem TIGRIDem a představiteli Společnosti pro vědy a umění /SVU/, jejíž výroční konference se v roce 1987 zúčastnil. SVU hraje v ideodiverzních plánech USA vůči ČSSR jednu z hlavních rolí a některé její projekty jsou financovány z prostředků Nadace pro demokracii.

Velmi úzké kontakty udržoval ŠKARVADA s pátem NOVOTNÝM ve Vídni, jedním z hlavních prostředníků distribuce "pomoci" církvi v ČSSR ze Západu. V rámci této "pomoci" distribuoval NOVOTNÝ (zemřel v červnu t.r.) svými kanály do ČSSR nejen náboženskou literaturu, ale i například TIGRIDOVU Svědecťí a další tiskoviny nepřátelské emigrace.

ŠKARVADA je v úzkém styku i s organizací Evropský podpůrný fond ve Vídni a má určitý vliv na rozdělování jeho finančních prostředků určených pro ČSSR. V současné době je organizátorem sbírky, jež má být určena k zajištění průběhu procesu svatořečení Anežky Přemyslovny v listopadu t.r. v Římě.

V souvislosti se změnami v kurii a určitým pokrokem v jednáních Vatikán-ČSSR vystupuje ŠKARVADA v poslední době veřejně opět opatrnejí. Je zřejmé, že znova začal doufat v možnost prosazení své kandidatury na místo pražského arcibiskupa. V zákulisí však vystupuje nadále kriticky vůči postupu vatikánské diplomacie v jednáních s ČSSR, kterou obviňuje z přílišné kompromisnosti a ústupnosti, zejména v otázce jmenování nových biskupů, jejich titulů apod.

/I.správa SNB/

Rozdělovník:

s.Fojtík
s.Janků

vedení FMV
I. a II. správa SNB

Současný trend v iniciativě Hnutí za občanskou svobodu (HOS)

HOS hodlá do října 1989 překonat své vnitřní rozpory (mezi BATTĚKEM, LISEM a dalšími) a zaměřit svoji činnost na vytvoření politické strany opozičního typu. Za tímto účelem je v současné době prováděn průzkum méně signatářů HOS formou dotazníku, zaměřený k další činnosti této iniciativy.

Ing. arch. Pavel NAUMAN a Laděna HÁJKOVÁ navštěvují všechny signatáře HOS ve Východočeském kraji se snahou získat je pro aktivní činnost. Jmenovaní jsou dle svého vlastního vyjádření členy pražské koordinační skupiny, která má po nezdařeném vystoupení opozičních sil 21. srpna 1989 za cíl aktivizovat činnost HOS a koordinovat činnost pražských členů s "venkovem". Uvedená koordinační skupina má v Praze zasedat za čtrnáct dní pod vedením BATTĚKA. Schůzky mají probíhat naprostě konspirativně, proto se jich bude zúčastňovat pouze jeden zástupce za každý kraj. HOS je napojeno na osoby z polské Solidarity, v současné době má snahu zajistit dovoz rozmnožovací techniky z PLR.

Při své činnosti ve Východočeském kraji rozšiřují jmenovaní aktivisté HOS mezi navštívenými signatáři mimo uvedené dotazníky i další materiály, např. "ustavení výboru pro osvobození slovenských demokratů", jehož cílem je dosáhnout zrušení obvinění pěti slovenských aktivistů opozice v čele s dr. Jánem ČARNOGURSKÝM a "prohlášení HOS", koncipované na podporu těchto osob.

(Správa SNB Hradec Králové)

Rozdělovník
s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Hoffmann
s. Fojtík
s. Hegenbart

*vedení FMV
I., II., XII správa SNB
IKS SNB*

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.